

**SPRAWOZDANIE
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
Z ZAKRESU I FORM UDZIELANEJ POMOCY w 2015 r.**

I. WSTĘP

Na podstawie ustawy o pomocy społecznej Kierownik Ośrodka składa Radzie Gminy informację o zakresie i formach udzielonej pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy Lubasz powołaną do realizacji zadań w gminie wynikających z następujących przepisów.

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz.163)tekst jednolity
2. Ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U.z 2006r.Nr 139 poz. 992) ze zmianami.
3. Ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. 2013 poz1456) ze zmianami.
4. Ustawy z dnia 09 czerwca 2011r . o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /DZ.U. z 2011r nr 149 poz887/ ze zm.
5. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015 r. poz 859 ze zm.)
6. Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie/Dz.U.2005r Nr 180 poz 1493 ze zm
7. Ustawa z dnia 05 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2014r poz 1863 z zm.)

W oparciu o powyższe przepisy Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje następujące zadania:

1. Przyznaje i wypłaca przewidziane ustawami świadczenia socjalne.
2. Diagnozuje zjawiska rodzące zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej.
3. Organizuje różnorodną pomoc rodzinom i osobom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie.
4. Przyznaje i wypłaca świadczenia rodzinne, oraz dodatki mieszkaniowe, świadczenia alimentacyjne i prowadzi postępowanie z dłużnikami alimentacyjnymi

W celu realizacji zadań Ośrodek Pomocy współpracuje z różnymi podmiotami i instytucjami w szczególności z :

1. Organami Samorządu Gminy
2. Powiatowym Urzędem Pracy
3. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie
4. Placówkami Służby Zdrowia
5. Organizacjami Społecznymi, Stowarzyszeniami
6. Sądami, Prokuraturą, Policją i placówkami oświatowymi.
7. Zakładami Ubezpieczeń Społecznych
8. Kościołem
9. Innymi podmiotami wspierającymi działalność pomocy społecznej

II .Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej

Ośrodek zatrudniał 9 pracowników tj. Kierownika, Główna księgową, trzech pracowników socjalnych, pracownika do spraw obsługi świadczeń rodzinnych na cały etat, pracownika do spraw obsługi świadczeń alimentacyjnych oraz realizacji karty dużej rodziny na 8/10 etatu, asystenta rodziny oraz panią sprząającą biura Ośrodka na umowę o dzieło.

Kierownik

- kieruje pracą Ośrodka Pomocy Społecznej, reprezentuje Ośrodek Pomocy na zewnątrz i jest odpowiedzialny za całokształt jego działalności. W czasie nieobecności Kierownika jego obowiązki pełni nieetatowy zastępca imiennie, upoważniony przez Kierownika.

Do szczegółowych zadań Kierownika należy;

-bieżące rozpatrywanie wniosków /wywiadów środowiskowych/, akceptowanie pomocy i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy /850 wywiadów środowiskowych,decyzji/

-koordynacja postępowania z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych,zasiłków dla opiekuna,

-wydawanie decyzji z funduszu alimentacyjnego oraz koordynacja prowadzonego postępowania z dłużnikami,

- wydawanie decyzji administracyjnych z zakresu dodatków mieszkaniowych,

- realizuje pracę związaną z badaniami profilaktycznymi organizowanych bezpłatnie dla mieszkańców naszej gminy oraz odpowiedzialny jest za realizację programu zdrowotnego.

-współpracuje ze służbami wojewody w celu zabezpieczenia środków finansowych na realizację zadań zleconych i własnych,

- prowadzi nadzór merytoryczny nad pracą pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.

-nadzoruje i zatwierdza merytoryczne sprawozdania; kwartalne, półroczne i roczne ze świadczeń pomocy społecznej,świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz sprawozdania finansowe, sprawozdanie z zamówień publicznych, z realizacji programu zdrowotnego. Rocznie Ośrodek sporządza ok 95 sprawozdań w tym 40 sprawozdań merytorycznych z udzielonych świadczeń,zbiory centralne,55 sprawozdań księgowych w tym 7 sprawozdań statystycznych o zatrudnieniu,środkach trwałych. Raz w roku Ośrodek opracowuje ocenę zasobów pomocy społecznej /czterdziesto stronicowy dokument/

- przygotowuje i przedstawia Radzie Gminy coroczne sprawozdanie opisowe z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej

-kierownik przyjmuje codzienną pocztę wpływającą do Ośrodka Pomocy i dekretuje na stanowiska;

- wykonuje inne czynności zlecone przez Pana Wójta Gminy.

Główna Księgową

- odpowiedzialna za gospodarkę finansową Ośrodka oraz za całokształt zagadnień związanych z budżetem Ośrodka

-bieżące i prawidłowe księgowanie dowodów księgowych

-dokonywanie rozliczeń finansowych

-sporządzanie kalkulacji,sprawozdań miesięcznych, kwartalnych rocznych,

-nowe zadania wymagają zakładania nowych urządzeń księgowych/asystent rodzinny, pomoc dla rodzin zastępczych,karta dużej rodziny,zasiłek dla opiekuna dla celów sprawozdawczości

-księgową opracowuje z kierownikiem Ośrodka projekt budżetu Ośrodka

- przygotowuje zarządzenia dotyczące zmiany w planie finansowym Ośrodka,

-nadzoruje i rozlicza inwenturę w Ośrodku

-współpracuje ze Skarbnikiem Gminy, Izbą Obrachunkową, ZUS-em, Urzędem Skarbowym,

-wspólnie z kierownikiem księgową jest odpowiedzialna za politykę kadrową Ośrodka/prowadzenie akt osobowych,przygotowanie umów angaży,przygotowanie i wypłaty nagród jubileuszowych, prowadzenie kart ewidencji czasu pracy,prowadzenie spraw związanych z urlopami pracowniczymi, przygotowanie PIT-ów.

Pracownicy socjalni

- pracownicy odpowiedzialni są za realizację pracy socjalnej na rzecz poprawy warunków bytu i funkcjonowania osób i rodzin tego wymagających.
- przeprowadzają wywiady środowiskowe z osobami i rodzinami ubiegającymi się o świadczenia z pomocy społecznej,
- przygotowują dokumentację na potrzeby przyznawania i wypłacania świadczeń.
- współpracują z instytucjami i podmiotami w zakresie poprawy sytuacji materialno-bytowej podopiecznych, ZUS,KRUS zakładami pracy,instytucjami oświatowymi.
- współpracują z PUP w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych,
- współpracują ze Sądem dotyczy rodzin objętych nadzorem kuratora,
- ponadto realizują inne zadania z zakresu pomocy społecznej, wynikające z rozeznaczonych potrzeb w gminie.

Pracownik d/s obsługi świadczeń rodzinnych

- pracownik odpowiedzialny jest za prowadzenie całokształtu spraw związanych ze świadczeniami rodzinnymi,opiekuńczymi,zasiłkami dla opiekuna,
- przyjmowaniem wniosków wraz z wymaganą dokumentacją i prowadzeniem dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- weryfikacją świadczeń w przypadku zmiany sytuacji rodzinnej lub materialnej,
- realizacją koordynacji świadczeń rodzinnych w zabezpieczeniu społecznym przy współpracy ze służbami Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu.
- pracownik ten realizuje też zadanie związane z realizacją dodatków mieszkaniowych.

Pracownik d/s świadczeń alimentacyjnych

- odpowiedzialny za realizację zadań z zakresu pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustala prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzi dokumentację zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- weryfikuję prawo do wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku zaistnienia nowych okoliczności mających wpływ na wypłatę w trakcie okresu świadczeniowego
- rozlicza wpłaty dłużników,
- przygotowuje wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- prowadzi postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych,
- współpracuje z osobami z Biura Komornika. Policją, Prokuraturą, PUP.
- sporządza sprawozdania i zbiory centralne z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Asystent rodziny praca asystenta rodziny polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz ustalenie przyczyny powstania kryzysu w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziny we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym
- udzielenie pomocy rodzinie w poprawie ich sytuacji życiowej w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny

Funkcjonowania Ośrodka

Ośrodek Pomocy Społecznej odpowiedzialny jest za realizację zadań z zakresu szeroko pojętego zabezpieczenia społecznego. Wspomniane wcześniej akty prawne regulują zakres zadań i świadczeń realizowanych przez pracowników Ośrodka. Ustawa o pomocy społecznej jest priorytetowym wiodącym aktem prawnym. Według jej zapisów pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej, której celem jest umożliwianie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości i zasoby. Pomoc społeczna działa w sytuacjach, w których zostały zagrożone podstawowe warunki egzystencji osoby lub rodziny. Ustawa określa w szczególności powody, które uprawniają do ubiegania się o pomoc. Nadrzędnym celem pomocy społecznej jest prowadzenie pracy socjalnej, która prowadzi do określania potrzeb i zdiagnozowania środowiska. Na dzień dzisiejszy pracę socjalną połączoną z monitoringiem środowiska prowadzą pracownicy socjalni. Praca socjalna obejmuje następujące działania

- praca socjalna na rzecz zapewnienia/uzyskania niezbędnych środków materialnych
- praca socjalna na rzecz zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych;
- praca socjalna na rzecz rozwiązywania problemów bezrobocia;
- praca socjalna na rzecz poprawy stanu zdrowia
- praca socjalna na rzecz zapewnienia opieki osobom starszym;
- praca socjalna na rzecz wykorzystania uprawnień osób niepełnosprawnych
- praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób uzależnionych
- działania interwencyjne w środowisku w przypadku przemocy w rodzinie.

W celu zapewnienia niezbędnych środków materialnych podopieczni mogą korzystać z różnych form pomocy, zakres i rodzaj określa ustawa. Szczegółowo świadczenia te będą omówione w dalszej części sprawozdania. Cyklicznym zadaniem realizowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy jest realizacja świadczeń rodzinnych oraz wypłata funduszu alimentacyjnego. Pomoc ta jest wsparciem dla rodzin w wychowaniu dzieci oraz dla rodzin, w której znajduje się osoba niepełnosprawna wymagająca opieki i pomocy. Do realizacji świadczeń rodzinnych i funduszu w Ośrodku utworzone zostały odrębne stanowiska. Szczegółowo rodzaj i zakres świadczeń rodzinnych omówiony zostanie w dalszej części sprawozdania. W Ośrodku realizowane też jest zadanie związane z całokształtem spraw dotyczących dodatków mieszkaniowych.

Kolejnym zadaniem jakie realizuje Ośrodek Pomocy wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W ramach tego zadania ustawa wprowadziła też nowe rozwiązania w obszarze wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych. Nowym rozwiązaniem wprowadzonym przez w/w ustawę jest kwalifikowanie i kierowanie rodzin do pracy z asystentem. Szczegółowiej o tym zadaniu w dalszej części sprawozdania.

III. Źródła Finansowania zadań realizowanych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej

W roku 2015 Ośrodek był finansowany z następujących źródeł:

1. Dotacji celowej otrzymanej z budżetu wojewody na realizację zadań czyli:

- świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny 2.358.908,55 zł.
- zasiłki i pomoc w naturze- zasiłki stałe, okresowe, dożywianie 279.104,69 zł.
- składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierając zasiłki stałe oraz od świadczeń rodzinnych 17.612,73 zł.
- Ośrodek Pomocy Społ. 42.791,00 zł.
- karta dużej rodziny 913,88 zł.
- asystent rodziny 13.983,96 zł.

Łączna kwota to **2.713.314,81zł.**

2. Środki finansowe otrzymane z budżetu gminy na realizację ustawowych zadań pomocy społecznej :

- zasiłki i pomoc w naturze 65.665,53 zł.
- pomoc dla rodziny zastępczej 4.813,61 zł.
- dodatki mieszkaniowe 14.167,33 zł.
- opłaty za pobyt mieszkańca gminy w DPS 156.725,24 zł.
- pozostała działalność/dożywianie, organizacja kolonii, spotkania wigilijnego dla osób samotnych i niepełnosprawnych 27.499,98 zł.
- utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej 275.019,07 zł.
- udział własny koszty asystenta rodziny 17.102,36 zł.
- postępowanie z dłużnikami 44.017,32 zł.
- usługi opiekuńcze 3.393,65 zł.

Łączna kwota to **608.404,09zł**

Łączny wydatek 3.321.718,90zł

IV. Realizacja świadczeń społecznych i wydatków budżetowych gminnego ośrodka pomocy społecznej w ramach zadań zleconych od 01 stycznia do 31 grudnia 2015r.

1. Świadczenia rodzinne

Na podstawie Ustawy o świadczeniach rodzinnych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu działający w imieniu Wójta Gminy Lubasz wypłaca trzy grupy świadczeń rodzinnych.

Pierwsza grupa to zasiłki rodzinne i przysługujące **dotatki do zasiłku rodzinnego** przyznane zgodnie z ustalonym kryterium dochodowym, oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka.

Drugą grupę stanowią tzw. **świadczenia opiekuńcze** tj. **zasiłek pielęgnacyjny** – przyznane bez udziału kryterium dochodowego istotne jest orzeczenie o niepełnosprawności, **świadczenia pielęgnacyjne**-przyznane również bez udziału bez kryterium dochodowego, ważne jest orzeczenie o niepełnosprawności oraz rezygnacja z zatrudnienia, **specjalny zasiłek opiekuńczy** –przysługuje osobom na których ciąży zgodnie z ustawą, obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą, która ma znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji obowiązuje kryterium dochodowe /664.00zł/

Trzecią grupę stanowi **zasiłek dla opiekuna** który został wprowadzony po ogłoszeniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt K 27/13) z mocą prawną obowiązującą od 1 lipca 2013 r.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- 1) rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka (osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka);
- 3) osobie uczącej się (osoba pełnoletnia ucząca się, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony).

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego. Prawo do zasiłku rodzinnego miały rodziny, których dochód netto z 2014r, w przeliczeniu na jedną osobę nie przekroczył kwoty 674,00 zł. W przypadku gdy w rodzinie było dziecko niepełnosprawne dochód rodziny nie powinien przekroczyć kwoty 764,00 zł na osobę. Ponadto można zwiększyć kryterium dochodowe o kwotę najniższego zasiłku rodzinnego tj.89,00zł jeżeli rodzina w poprzednim okresie zasiłkowym korzystała do wysokości podstawowego kryterium dochodowego. Sytuacja taka umożliwia korzystanie z zasiłków rodzinnych dla grupy rodzin które przekraczają ustalone kryterium dochodowe. Zasiłek ten jest wypłacany warunkowo na jeden okres zasiłkowy.

Zasiłek rodzinny przysługuje na dziecko do ukończenia 18 roku życia, jednak nie dłużej niż do 21 roku życia - jeżeli kontynuuje naukę w szkole. Ustawodawca przedłuża pobieranie zasiłku rodzinnego do 24- tego roku życia, jeżeli dziecko kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Decyzję o przyznaniu prawa do zasiłku rodzinnego i dodatku do zasiłku rodzinnego przyznaje się na okres zasiłkowy tj od 1.11.br do 31.10.następnego roku , określając dochód rodziny w stosunku do bazowego roku za rok poprzedni a odnosząc się do dochodów rzeczywistych obowiązujących w dniu składania wniosku.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie :

*89 zł. - na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,

*118 zł. - na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,

*129 zł. - na dziecko powyżej 18 roku życia

*129 zł- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia w przypadku kontynuowania nauki

Na zasiłki rodzinne wydatkowano kwotę: **694,692,00 zł z tej formy pomocy korzysta około 604 rodzin.**

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki:

dodatek z tytułu urodzenia dziecka

- przysługuje jednorazowo matce lub ojcu albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia pierwszego roku życia. Dodatek przysługuje jednorazowo w wysokości 1.000,00 zł na każde urodzone dziecko.

Łącznie wydano kwotę: **31.000,00 zł z tej formy pomocy w roku 2015r skorzystało 31 rodzin**

dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego

- przysługuje matce lub ojcu, lub też opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dziecko pozostaje pod faktyczną opieką uprawnionego do urlopu wychowawczego. Dodatek przysługuje w kwocie 400,00 zł miesięcznie.

Łącznie wydatkowano kwotę: **35.624,00zł z tej formy pomocy skorzystało 11 osób miesięcznie .**

dodatek z tytułu samotnego wychowania dziecka

- przysługuje osobie samotnie wychowującej dziecko. Przysługuje on w wysokości od 185,00 zł do 370,00 zł. W przypadku dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością dodatek zwiększa się o 80,00 zł nie więcej niż 160,00 zł na wszystkie dzieci.

Łącznie wypłacono kwotę: **25,010,00 zł z tej formy pomocy w korzystało 16 osób miesięcznie.**

dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej

- przysługuje matce lub ojcu, lub też opiekunom dziecka na trzecie i każde następne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego. Dodatek przysługuje w wysokości 90,00 zł.

Łącznie wydatkowano kwotę: **76.920,00zł, z tej formy pomocy skorzystało 85 rodzin miesięcznie**

dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego

- przysługuje do 16 roku życia, jeżeli dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności. Dla osób powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o stopniu umiarkowanym lub znacznym wysokość dodatku uzależniona jest od wieku dziecka i wynosi 80,00 zł miesięcznie do ukończenia 5 roku życia oraz 100,00 zł miesięcznie powyżej 5 roku życia.

Łącznie wydatkowano kwotę **30.120,00zł z tej formy pomocy skorzystało 32 rodziny miesięcznie**

dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego

- przysługuje dziecku, a także osobie uczącej się na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego lub w związku z rocznym przygotowaniem przedszkolnym. Dodatek przysługuje raz w roku w wysokości 100,00 zł.

Łącznie wydatkowano kwotę: **42.600,00zł z tej formy pomocy w roku 2015r skorzystało 426 rodzin.**

dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole ponadgimnazjalnej poza miejscem zamieszkania

- przysługuje matce lub ojcu dziecka w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły w przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności oraz dodatek w związku z dojazdami z miejsca zamieszkania do siedziby szkoły. Dodatek wypłacany jest na okres uczęszczania uczniów do szkół. Wysokość dodatku związana z zamieszkaniem wynosi 105,00 zł a z dojazdem do placówek szkolnych 63,00 zł miesięcznie.

Łącznie wydatkowano kwotę: **53.219,00 zł** z tej formy pomocy skorzystało **85 rodzin** miesięcznie.

Ogółem na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego wydatkowano kwotę: 989.185,00 zł z czego skorzystały 604 rodziny.

Zgodnie z zapisami ustawy o świadczeniach rodzinnych ośrodek wypłacał jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka. Od 1 stycznia 2013 r. prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowego), jest uzależnione od kryterium dochodowego, które wynosi 1.922,00zł miesięcznie w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Z pomocy tej skorzystało **79 rodzin**, wypłacono kwotę: **79.000,00 zł**.

Drugą grupą świadczeń z Ustawy o świadczeniach rodzinnych jest wypłata zasiłków pielęgnacyjnych oraz świadczeń pielęgnacyjnych, a także specjalnego zasiłku opiekuńczego. Łącznie wydatkowano na w/w świadczenia kwotę 834.641,00 zł

Zasiłek pielęgnacyjny; przysługuje:

-niepełnosprawnemu dziecku;

-osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym, jeżeli niepełnosprawność powstała przed ukończeniem 21 roku życia;

-osobie, która ukończyła 75 lat;

Przy ustaleniu prawa do zasiłku pielęgnacyjnego nie ma znaczenia dochód rodziny, ważne jest orzeczenia o niepełnosprawności lub wiek osoby. Zasiłek pielęgnacyjny przyznawany jest na okres ważności orzeczenia. Zasiłek pielęgnacyjny nie może być wpłacany równorzędnie z dodatkiem pielęgnacyjnym.

Na wypłatę zasiłków pielęgnacyjnych wydatkowano kwotę: **279.839,00 zł** z tej formy zasiłku skorzystało **153 osób**.

Świadczenie pielęgnacyjne

Przysługuje osobie, (matce lub ojcu, innym osobom, na których zgodnie z przepisami, ciąży obowiązek alimentacyjny), która rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania opieki nad dzieckiem, osobą legitymującą się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem w orzeczeniu o niepełnosprawności, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie przysługiwało w wysokości 620,00 zł miesięcznie do kwietnia 2014r. Ustawodawca kolejną zmianą ustawy o świadczeniach rodzinnych zmienił wysokość wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych i tak :

od 1 maja 2014r do 31 grudnia 2014r – w wysokości **800,00 zł** miesięcznie, a od 1 stycznia 2015r do 31 grudnia 2015r w wysokości **1.200,00 zł** miesięcznie a od 1.01.2016r wypłata będzie w wysokości **1.300,00 zł** miesięcznie. Świadczenie przyznawane jest na okres ważności orzeczenia.

Przy ustaleniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego nie wprowadzono kryterium dochodowe ,ale

ważne jest orzeczenie o niepełnosprawności oraz rezygnacja lub nie podejmowanie zatrudnienia w związku z sprawowaniem opieki nad osobą wymagającą pomocy .

Na wypłatę świadczeń pielęgnacyjnych wydatkowano kwotę: **530.000 zł z tej formy pomocy skorzystały 38 rodziny.**

Specjalny zasiłek opiekuńczy

- przysługuje osobom na których ciąży zgodnie z ustawą, obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą, która ma znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Prawo do tego świadczenia uzależnione jest od wysokości dochodu rodziny i nie może przekraczać kwoty 764,00 zł na osobę na miesiąc. Wysokość zasiłku wynosi 520,00 zł miesięcznie a przyznanie poprzedzone jest przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego. Ponadto rodzina jest monitorowana poprzez wywiad środowiskowy co do zasadności wypłaty tego świadczenia. Świadczenie przyznane jest na okres zasiłkowy tj. 1.11.br do 31.10 następnego roku.

Na wypłatę specjalnego zasiłku opiekuńczego wydatkowano kwotę **24.804,00 zł z tej formy pomocy skorzystały 6 rodziny.**

W okresie od 01 stycznia 2015r do 31 grudnia 2015r Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu wypłacił łącznie na świadczenia rodzinne kwotę w wysokości **1.902,826,00 zł** z tych form pomocy skorzystało **866 rodzin.**

Odrębną grupą świadczeń jest zasiłek dla opiekuna. Jako świadczenie realizowane na podstawie ustawy z dnia 04 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, jest też konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt TK akt K 27/13. **Zasiłek dla opiekuna** przysługuje osobie, której to decyzja o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych z dniem 1 lipca 2013r. Wypłatę zasiłku dla opiekuna realizowano na podstawie złożonego wniosku przez zainteresowaną stronę. Złożyli w 100 % wszystkie osoby które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 30.06.2013r. Wysokość tego zasiłku wynosi 520,00zł miesięcznie- nie obowiązuje kryterium dochodowe. Przyznany zasiłek jest na okres ważności orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Zasadność wypłaty zasiłku dla opiekuna monitorowany jest co 6 m-cy przeprowadzonym wywiadem środowiskowym w miejscu zamieszkania z osobom wymagająca pomocy przez pracownika socjalnego.

Łącznie wypłacono kwotę w wysokości **82.680,00zł** tej formy pomocy skorzystały **13 rodzin.**

Od zasiłku dla opiekuna Ośrodek Pomocy odprowadza **składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe** , jeżeli osoba nie posiada wymaganego okresu ubezpieczenia do osiągnięcia wieku emerytalnego. Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe wyniosły kwotę: **15.456,00zł.** z tej formy pomocy skorzystało **9 rodzin .**

2. Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe.

Jeżeli osoba nie posiada wymaganego okresu ubezpieczenia do osiągnięcia wieku emerytalnego.

Od świadczeń pielęgnacyjnych oraz od specjalnego zasiłku opiekuńczego Ośrodek Pomocy odprowadza składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w wysokości 19,57% świadczenia.

Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe wyniosły kwotę: **115,403,00 zł, z tej formy pomocy skorzystało 31 osób.**

3. Ubezpieczenia zdrowotne.

Od osób, które nie podlegały obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu. Ośrodek Pomocy odprowadzał w minionym okresie składki na ubezpieczenie zdrowotne od wypłacanych świadczeń pielęgnacyjnych oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego w wysokości 9% świadczenia. Łączny koszt odprowadzanych składek wyniósł kwotę **7.270,00zł z tej formy pomocy skorzystało 6 osób.**

Realizacją wypłat świadczeń rodzinnych zajmuje się pracownik administracyjny Ośrodka wraz z Kierownikiem oraz Główną Księgową .

Na obsługę realizacji zadań – wynagrodzenia wydatkowano kwotę **66.411,00 zł** oraz na wydatki pozostałe wydatkowano kwotę **6.477,00 zł.**

W ramach prowadzonego postępowania administracyjnego i współpracy z Marszałkiem Województwa Wielkopolskiego odzyskano świadczenia nienależnie pobrane w wysokości **1.493,00 zł** w związku z koordynacją zabezpieczenia społecznego.

W postępowaniu administracyjnym ustalono nienależnie pobrane świadczenie rodzinne w wysokości **3.755,00zł.** Zgodnie z obowiązującymi przepisami powyższe środki finansowe przekazano do budżetu Wojewody Wielkopolskiego.

4. Fundusz alimentacyjny.

Ośrodek Pomocy realizuje zadanie wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ustawa określa zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują na dzieci, na które są zasądzone od rodzica alimenty, a egzekucja ich prowadzona przez komornika jest bezskuteczna. Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie w roku poprzedzającym okres świadczeniowy nie przekracza kwoty 725,00 zł. Świadczenia z funduszu przysługują w kwocie bieżąco zasądzonych alimentów, ale nie mogą wynieść więcej niż po 500 zł na każde z uprawnionych dzieci. Świadczenie z funduszu przyznawane jest na okres świadczeniowy. W minionym roku wypłacono świadczenia dla 37 rodzin na łączną kwotę: **175 760,00 zł.**

Organ właściwy wierzyciela rozlicza wpłaty od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 2015 r. do organu wpłynęło **114 200,39 zł.** na poczet wypłacanych świadczeń. Powyższa kwota zostało rozliczona w następujący sposób - 60 % przekazane do budżetu państwa, - 20 % przekazane na dochody własne gminy wierzyciela, - 20 % przekazane na dochody własne gminy dłużnika oraz odsetki, które przekazywane są do budżetu państwa. Od 18 września 2015 r. nastąpiła zmiana przepisów rozliczania wpłat od dłużników. Wpłacone należności w pierwszej kolejności rozliczane są na poczet odsetek. Pozostałą kwotę dzielimy: - 60 % przekazujemy na dochody budżetu państwa, - 40 % przekazujemy na dochody własne gminy wierzyciela.

Działania podejmowane z dłużnikami alimentacyjnymi

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizuje ośrodek pomocy jako organ właściwy dłużnika ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. W niniejszym roku wpłynęły 34 wnioski o podjęcie działań z dłużnikami alimentacyjnymi.

Działania wobec dłużników prowadzone były na wniosek organu właściwego wierzyciela tj. wójta,

burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej jeśli:

- osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy złoży do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego;
- osoba uprawniona została umieszczona w pieczy zastępczej.

Organ właściwy dłużnika przeprowadzał wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn nielożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

Organ właściwy dłużnika przekazał komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego - **25**

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje go do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny – **9**

oraz informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika - **12**
Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:

- złożenia oświadczenia majątkowego,
- zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy,
- bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - **13**

Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika, który przez okres 6 ostatnich miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych w tytule wykonawczym alimentów.

Gdy decyzja o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika:

- składa wniosek o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.) - **12**
- oraz kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego – **12**

5. Karta Dużej Rodziny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszku realizował zadania Rządowego Programu dla rodzin wielodzietnych od 16 czerwca 2014 r. na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Dz. U. z dnia 2014 r., poz. 755 ze zm.).

Program o zasięgu ogólnokrajowym adresowany był do członków rodzin wielodzietnych bez względu na kryterium dochodowe rodziny. Karta wydawana była bezpłatnie na wniosek członka rodziny wielodzietnej.

O Kartę Dużej Rodziny mogły ubiegać się rodziny wielodzietne, przez którą rozumie się rodzica (rodziców), w tym także rodzica (rodziców) zastępczych, osobę (osoby) prowadzącą rodzinny dom

dziecka lub małżonka rodzica - jeżeli mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

- w wieku do 18 roku życia
- w wieku do 25 roku życia jeżeli uczy się w szkole lub w szkole wyższej
- bez ograniczeń wiekowych jeżeli dziecko legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Uprawnienia do korzystania z Karty przyznawane były:

- rodzicowi oraz małżonkowi rodzica – na czas nieokreślony;
- dziecku w wieku do ukończenia 18. roku życia – do ukończenia 18. roku życia;
- dziecku powyżej 18. roku życia – odpowiednio do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, lub do końca roku akademickiego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce jednak nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia;
- dziecku legitymującemu się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, w wieku powyżej 18 roku życia – na okres ważności orzeczenia;
- dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej – na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- osobie przebywającej w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – odpowiednio do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce lub do końca roku akademickiego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia.

Z programu dla rodzin wielodzietnych w Gminie Lubasz w roku kalendarzowy 2015 skorzystało: **68 rodzin.**

V. Realizacja świadczeń społecznych i wydatków budżetowych realizowanych przez ośrodki pomocy w ramach zadań własnych od 01 stycznia-31 grudnia 2015

1. Domy Pomocy Społecznej/ odpłatność za pobyt mieszkańca w DPS

Zadaniem własnym gminy jest kierowanie przez Ośrodek Pomocy podopiecznych do Domu Pomocy Społecznej. Do DPS-u kierowane są osoby, które wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby i niepełnosprawności. Pobyt w Domu Pomocy Społecznej jest odpłatny. Odpłatność ponoszą: w pierwszej kolejności kierowany podopieczny do DPS-u, w drugiej kolejności małżonek oraz osoby zobowiązane do alimentacji, w trzeciej kolejności odpłatność za pobyt podopiecznego ponosi gmina.

Z naszej gminy przebywało w Domu Pomocy Społecznej ośmioro podopiecznych. siedmioro było mieszkańcami Zespołu Domów Pomocy Społecznej w Wieleniu, a jedna osoba przebywa w Domu Pomocy Społecznej w Dębnie. Podopieczni ponoszą częściową odpłatność tj. 70% własnego dochodu tj. z tytułu pobierania rent inwalidzkich, emerytur oraz świadczeń z pomocy społecznej.

Pozostałą część odpłatności za pobyt mieszkańców w DPS ponosi gmina.

W minionym roku łączny koszt utrzymania mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej wyniósł: **156.725,24 zł.**

2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Ośrodek Pomocy opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby, które pobierają zasiłki stałe z pomocy społecznej, i nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu. Ubezpieczeniem objęte były 26 osoby, a koszt wyniósł **10.342,76,00 zł.**

3. Zasiłki i pomoc w naturze.

Na podstawie Ustawy o pomocy społecznej Ośrodek wypłacał następujące świadczenia:

- zasiłek okresowy

Zasiłek udzielany jest w szczególności z powodu występującej w rodzinie długotrwałej choroby, niepełnosprawności oraz bezrobocia. Wysokość zasiłku okresowego uzależniona jest od dochodu osób wspólnie gospodarujących w rodzinie i jest ściśle określona w ustawie. Skorzystało z tej formy pomocy 81 rodziny, wypłacono świadczenia na łączną kwotę **87.500,00zł**

Udział finansowy gminy to kwota **17.500,00zł zł**, dotacja z budżetu wojewody to kwota **70.000,00zł**

4. zasiłek celowy oraz przyznanie pomocy rzeczowej

Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także na częściowe pokrycie kosztów pogrzebu.

Z zasiłków celowych i pomocy rzeczowej skorzystały 166 rodzin, wydatkowano na ten cel kwotę: **48.165,53,00zł** Środki finansowe pochodziły z budżetu gminy. W ramach tych środków udzielono pomocy dwóm rodzinom, z tytułu zdarzeń losowych jakie wystąpiły w ich rodzinach.

Pracownicy socjalni przed przyznaniem pomocy przeprowadzają wywiad środowiskowy z rodziną zgłaszającą przejściowo trudną sytuacją bytową rodziny. Na podstawie wywiadu środowiskowego oraz zebranych dokumentów przyznawana jest pomoc i wydawana decyzja administracyjna.

Wysokość zasiłków celowych wypłaconych przez Ośrodek jest zróżnicowana.

Zasiłki wypłacane są w formie gotówkowej oraz dla rodzin w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych lub marnotrawienie pomocy w formie pomocy rzeczowej.

5 zasiłki i pomoc w naturze - zasiłki stałe

Zasiłek stały- przysługuje pełnoletniej osobie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli dochód jest niższy od kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Wysokość zasiłku jest zróżnicowana, uzależniona od dochodu własnego i dochodu w rodzinie.

Skorzystało z tej formy pomocy 29 rodzin, którym wypłacono świadczenia na kwotę: **145.105,00zł**

6. Dodatki mieszkaniowe

Na podstawie Ustawy o dodatkach mieszkaniowych Ośrodek Pomocy realizował zadanie związane z całokształtem spraw dotyczących dodatków mieszkaniowych.

Dodatki mieszkaniowe obciążają budżet gminy z mocy przepisów ustawy o najmie lokali mieszkalnych i dodatków mieszkaniowych. Dodatki stanowią pomoc dla rodzin z terenu naszej gminy w pokrywaniu opłat za zajmowane mieszkanie. Dodatek przysługuje osobie samotnie gospodarującej jeżeli dochód średni z trzech miesięcy poprzedzający złożenie wniosku nie przekracza 175 % najniższej emerytury, a powierzchnia użytkowa nie może przekroczyć 35 m² określonych w Ustawie o dodatkach mieszkaniowych. W przypadku rodziny ubiegającej się o dodatek mieszkaniowy dochód na osobę nie może przekroczyć 125 % najniższej emerytury, a powierzchnia mieszkania nie przekracza dla rodziny 2 osoby- 40 m², 45 m² dla 3 osób, 55 m² dla 4 osób, 65 m² dla 5 osób, 70 m² dla 6 osób a w razie zamieszkania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej lokalnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię o 5 m². Z pomocy w formie dodatku skorzystało 14 rodzin z terenu naszej gminy. Dodatek mieszkaniowy z mocy przepisów prawa przyznawany jest każdorazowo na okres 6 miesięcy i wypłacany jest miesięcznie do 10-tego każdego miesiąca. Na dodatki mieszkaniowe wydatkowano w okresie sprawozdawczym kwotę: **14.167,33zł**. Z pomocy skorzystało 14 rodzin.

7. Piecza zastępcza

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina pokrywa wydatki związane z umieszczeniem dziecka w rodzinie zastępczej. Decyzję o umieszczeniu dzieci w rodzinie zastępczej podejmuje Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Trzciance wydając w tej kwestii Postanowienie. Zgodnie z w/w ustawą gmina ponosi koszty ; w pierwszym roku pobytu dziecka w rodzinie zastępczej 10 % wydatków na opiekę i wychowanie, 30% w drugim roku pobytu, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Decyzję o odpłatności wydaje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance i obciąża gminę właściwą do miejsca zamieszkania dziecka. W roku 2015 koszt wyniósł **4.813,61zł**

Zgodnie z ustawą rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych należy zapewnić wsparcie. Kierownik Ośrodka Pomocy na wniosek pracownika socjalnego przydziela rodzinie asystenta rodziny. W minionym roku zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny, z którym została zawarta umowa o świadczenie usług w okresie od 01 lipca do 31 grudnia 2015 r. Środki finansowe na zatrudnienie asystenta Ośrodek Pomocy pozyskał z Programu Ministra Pracy i Polityki Społecznej pt „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015”. Ponadto od 01 marca do 31 grudnia został zatrudniony asystent na 1/2 etatu ze środków własnych gminy.

Ze wsparcia asystenta rodziny w roku 2015 korzystało 19 rodzin, w tym 1 rodzina zobowiązana została przez kuratora zawodowego sądu Rejonowego w Trzciance .

Asystent rodziny, aby skutecznie i efektywnie wywiązać się z nałożonych obowiązków, może równocześnie pracować z nie więcej niż z 19 rodzinami. Rola asystenta polega na intensywnej pracy z rodziną w celu zmiany dysfunkcji, wyuczenia jej społecznie akceptowanych zachowań, czynności, aby możliwe było normalne jej funkcjonowanie i pozostawienie w niej dziecka nie zagrażało jego rozwojowi.

8. Pozostała działalność Ośrodka Pomocy Społecznej - dożywianie

W ramach tej działalności prowadzone jest dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach oraz osób dorosłych wymagających takiego wsparcia.

Zgodnie z Rządowym Programem "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania" Ośrodek Pomocy w minionym okresie realizował dożywianie we wszystkich placówkach szkolnych i przedszkolnych w gminie. W Szkole Podstawowej w Lubasz przy Świetlicy Szkolnej funkcjonuje stołówka, która przygotowuje posiłki dla uczniów Szkoły Podstawowej oraz młodzieży gimnazjalnej. Druga stołówka działa przy Przedszkolu "Bajka" w Lubasz, w stołówce przygotowywane są wszystkie posiłki dla przedszkolaków /śniadanie, obiad, podwieczorek/. W pozostałych szkołach podstawowych w Miłkowie, Jędrzejewie oraz Kruczu dzieci otrzymują śniadanie przygotowane w formie kanapki oraz szklanki ciepłego napoju. Rzeczywista liczba osób objętych programem to 370 osób w tym liczba osób korzystających z posiłku to 81 osób, pozostałe osoby korzystały z pomocy w formie zasiłku celowego i świadczenia rzeczowego. Łączny koszt dożywiania wyniósł

83.999,98 zł.

W tym ze środków własnych gminy wydatkowano kwotę **19.999,98 zł.** Pozostałe środki finansowe w kwocie **64.000,00 zł** Ośrodek Pomocy otrzymał z budżetu wojewody.

9. Działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Lubasz.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane na zasadach określonych w przepisach ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Do zadań gminy należy między innymi opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy oraz utworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Lubasz został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Lubasz W skład Zespołu wchodzi 14 osób, które to zostały przeszkolone z zakresu funkcjonowania

Zespołów Interdyscyplinarnych. Celem Zespołu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań profilaktyczno - edukacyjnych.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbyły się jeden raz w kwartale.

W okresie od 01.01.2015r. do 31.12.2015r. do Zespołu wpłynęło 13 Niebieskich Kart, w tym 12 założonych przez Policję, a jedna karta przez pracownika socjalnego a powodem ich założenia była zgłoszona interwencja o stosowaniu przemocy w rodzinie, w przypadku dwunastu niebieskich kart powodem było nadużywanie alkoholu przez sprawcę, jeden przypadek dotyczyły stosowania innej przemocy./znęcanie psychiczne, ograniczanie swobody/

W celu podjęcia dalszych działań, odbyło się 12 posiedzeń Grup Roboczych, z następującą częstotliwością: m-c styczeń /15 – 2 posiedzenia, marzec/15 – 2 posiedzenia, kwiecień /15 – 1 posiedzenie,maj/15 3 posiedzenia,lipiec/15 -2 posiedzenia, sierpień/15 – 1 posiedzenie, grudzień/15 – 1 posiedzenie.

Skład osobowy Grup Roboczych powoływany był Zarządzeniem przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. W składzie Grupy Roboczej zawsze był pracownik socjalny, przedstawiciel posterunku Policji w Lubasz, przedstawiciel GKRPA w Lubasz oraz pedagog. Na powyższe posiedzenia zawsze zapraszana była zarówno ofiara przemocy, jak i sprawca przemocy. W sześciu przypadkach pojawiła się tylko sama ofiara. W siedmiu przypadkach przybyła zarówno ofiara, jak i sprawca przemocy. Grupy Robocze miały za zadanie wypełnić Niebieską Kartę – C dotyczącą ofiary przemocy oraz Niebieską Kartę – D dotyczącą sprawcy przemocy, dokonać diagnozy problemu, wyznaczyć cele oraz zadania do realizacji, w celu rozwiązania problemu. Do tej pory w dziewięciu przypadkach dokonano procedury zakończenia „Niebieskiej Karty” wobec stwierdzenia ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie.

Ponadto wzorem lat ubiegłych Ośrodek Pomocy zorganizował w dniach od 23 lutego do 28 lutego 2015r „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem”w tym czasie osoby pokrzywdzone mogły skorzystać z bezpłatnych porad i informacji przedstawiciela sądu,prawnika,psychologa,przedstawiciela policji, GOPS-u.

VI. Realizowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb w gminie.

1.Wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży

W tym roku wypoczynek rozpoczęliśmy już od ferii zimowych. Propozycję współpracy otrzymaliśmy ze Związku Zawodowego Rolnictwa Samoobrona przy udziale Fundacji "Szansa dla Gmin" Z wypoczynku mogły skorzystać dzieci rodziców, którzy objęci są pełnym ubezpieczeniem KRUS , pomimo wielu propozycji dla rodzin z wyjazdu na 10 dniowy turnus do Jarkowic k/Karpacza skorzystało tylko jedno dziecko.

W dniu 22.06.2015 zorganizowana została wycieczka nad morze. Uczestnikami wycieczki byli wolontariusze zrzeszeni w Szkolnym Kole Caritas przy Publicznym Gimnazjum w Lubasz oraz laureaci konkursu wiedzy o Lubasz oraz konkursu plastycznego. Wycieczka była wyrazem podziękowania dla wolontariuszy za ich zaangażowanie w niesienie pomocy dla naszej społeczności oraz dla zwycięzców konkursu wiedzy o Gminie Lubasz. Miejscem docelowym wycieczki był Kołobrzeg, morze przywitało nas bardzo spokojnie, choć troszkę deszczowo a głównym celem tego dnia był rejs statkiem Monika III. Dla wielu z nas był to pierwszy rejs statkiem w życiu, więc było ciekawie. Mieliśmy okazję zwiedzić też Muzeum minerałów w zabytkowej piwnicy Latarni Morskiej w Kołobrzegu.

Po Kołobrzegu przyszedł czas na Dźwirzyno, gdzie czekał na nas pyszny obiad w Ośrodku „Joanna” położonym kilka metrów od plaży. Był też czas wolny na spacer po plaży. W drodze

powrotnej odwiedziliśmy nieodzowny punkt każdej wycieczki szkolnej – McDonalda. Koszty wycieczki sfinansowano ze środków finansowych Gminy Lubasz, oraz od sponsorów- Firmy Plastmet z Lubasza, z Banku Spółdzielczego w Lubasz oraz z Parafii Lubasz.

Na zakończenie wakacji – kolonia do Dźwirzyna

W tym roku inaczej niż w poprzednich latach lubaskie dzieci zakończyły wakacje. Kolonia odbyła się w Dźwirzynie, w Ośrodku „Joanna”. Dźwirzyno jest to malowniczą miejscowością w województwie zachodniopomorskim, na środkowym wybrzeżu. W trakcie pobytu koloniści mieli zapewnione całodzienne wyżywienie, śniadanie, obiad dwudaniowy, podwieczerek, kolację ; zakwaterowanie w pokojach kilku osobowych oraz urozmaicony program kolonii. W trakcie kolonii zorganizowana była wycieczka turystyczno-krajoznawcza do Kołobrzegu, zwiedzanie Portu Rybackiego na Kanale Resko w Dźwirzynie, odbyły się też wycieczki piesze „Szlakiem Nadmorskim”. Pobyt młodzieży umiliły, organizowane dyskoteki, pieczone kiełbaski w ognisku, gry i zabawy sportowe. Kolonia finansowana była ze środków własnych Gminy

2.Profilaktyka zdrowotna-badania lekarskie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubasz poza ustawowymi zadaniami, realizuje zadania wynikające z rozeznanych potrzeb. Są to między innymi badania profilaktyczne, z których mogą bezpłatnie korzystać mieszkańcy naszej gminy.

Założeniem realizatorów programów profilaktycznych jest wykonanie badań w miejscu zamieszkania pacjentów - mieszkańców wsi. Ważną rolę odgrywają w profilaktyce organizowane spotkania edukacyjne, których celem jest podniesienie świadomości zdrowotnej mieszkańców i zachęcenie ich do wzięcia udziału w proponowanych badaniach profilaktycznych.

W minionym roku zachęcaliśmy mieszkańców między innymi do badań profilaktyki raka piersi. Na mammografię, wykrywającą raka piersi, w roku 2015 zapraszaliśmy mieszkanki w wieku 50-69 lat. Takie badanie odbyły się w Lubasz 3-krotnie, w miesiącu marcu, lipcu i listopadzie, z badań skorzystało ok 65 osób .

Gmina Lubasz kontynuuje też dobrą praktykę w zakresie przeciwdziałania raka szyjki macicy. Profilaktyka w tym zakresie polega na 2-krotnym podaniu szczepionki przeciwko zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) dziewczynkom w wieku lat 14. Szczepionkę podano 47 dziewczynom, oczywiście za wcześniejszą wyrażoną pisemną zgodą ich rodziców/opiekunów/ Gminy Lubasz w całości pokryła koszty badania i zakupu szczepionek.

Wychodząc naprzeciw coraz to nowym i powszechnym zachorowaniom władze gminy pragną w przyszłym roku rozszerzyć ofertę badań profilaktycznych o badania densytometryczne w kierunku osteoporozy, która jest kolejną chorobą cywilizacyjną przyczyniającą się do zwiększenia występowania złamań kości.

Wszystkie powyższe badania są organizowane dla Naszych Mieszkańców bezpłatne, wykonywane przy zachowaniu najwyższej jakości usług.

3. Umorzenia podatku od opłat lokalnych.

W ramach tego zadania Ośrodek Pomocy przygotowuje ocenę sytuacji materialno -bytowej rodziny ubiegającej się o umorzenie w/w podatków. Opinia ta w dalszej kolejności jest wykorzystana przy podejmowaniu przez Pana Wójta decyzji o umorzeniu. Ośrodek przygotował 14 opinii.

4. Pomoc finansowa ze środków PERON.

W ramach współpracy z powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance przy udziale pracowników Ośrodka Pomocy osoby niepełnosprawne z naszej gminy mogą korzystać z różnych form dofinansowania. W minionym okresie osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności skorzystały z:

- dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych
- dofinansowania w zakupie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych
- dofinansowania w zakupie sprzętu rehabilitacyjnego
- dofinansowania w likwidacji barier architektonicznych
- dofinansowania w likwidacji barier w komunikowaniu się
- dofinansowania do organizowanych imprez, wyjazdów dzieci niepełnosprawnych
- dofinansowania udziału w warsztatach terapii zajęciowej w Gębicach

5. Język migowy

Pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubasz, ukończyła kurs języka migowego I stopnia, nabywając umiejętność komunikowania się z osobami głuchymi, głuchoniemymi w stopniu podstawowym. Osoby zainteresowane pomocą w komunikowaniu się zapraszamy do kontaktu z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej

6. Wolontariat

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w związku z narastającą potrzebą mieszkańców na otrzymanie wsparcia w zakresie usługowym postanowił poszerzyć działania szeroko rozumianego wolontariatu. W tych działaniach bardzo wspierał nas obecny Wójt Gminy, w miesiącu marcu zorganizowano spotkanie, którego tematem przewodnim był wolontariat.

W spotkaniu uczestniczył Wójt Gminy Lubasz, koordynator wolontariatu szkolnego, Pani Emilia Poznań, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, pracownik GOPS. Na spotkanie zaproszono również wolontariuszy z Publicznego Gimnazjum w Lubasz. Ze względu na warunki lokalowe przybyć mogła tylko niewielka część wolontariuszy: 28 spośród ponad 100 osób. Chęć podnoszenia jakości życia mieszkańców naszej Gminy powoduje, iż podmioty działające w naszej społeczności łącząc siły, mogą uzyskać lepsze rezultaty. Zaproszeni goście wysłuchali koncepcji Pana Wójta i Kierownik GOPS na poszerzenie współpracy między GOPS-em a wolontariuszami z Gimnazjum. Wolontariat jest wyrazem solidarności społecznej, która nie pozwala na pozostawienie słabszych jednostek na marginesie.

Zalety wpływające z dobroczynnej działalności są obopólne. Szlachetna inicjatywa, jaką jest wolontariat, wywołuje w nas wiele dobrych cech. Uczy odpowiedzialności za drugiego człowieka, za społeczność, uczy wrażliwości i kontaktu z drugim człowiekiem. U obdarowanego natomiast wywołuje poczucie bezpieczeństwa.

Wolontariat wymaga szczególnych cech osobowości: otwarcia na innych, empatii, a przede wszystkim chęci. Tego wszystkiego chcielibyśmy oczekiwać od siebie nawzajem, z tego powodu żyjemy w społecznościach, razem. W dzisiejszym rozpędzonym życiu potrzebujemy takich inicjatyw, jak wolontariat, aby choć na chwilę pomyśleć, jak można ulepszyć naszą codzienność. Wolontariat to dobry pomysł na rzeczywisty kontakt w prawdziwym świecie, gdyż coraz częściej zapominamy o nim uciekając w świat cyfrowy, który miał skrócić dystans między ludźmi, a paradoksalnie wydłużył go.

Wolontariat na terenie naszej gminy poszerza swoje kręgi. Wolontariusze pomagają przy corocznych akcjach zbiórek żywności, przy organizowanej świetlicy środowiskowej, w prywatnych domach pomagając w opiece nad dziećmi niepełnosprawnymi, w nauce, przy pracach fizycznych. Dziękujemy wszystkim, którzy do nas dołączyli : młodzieży i dorosłym.

7. Mediacje sposobem na rozwiązywanie sporów

W dniach od 30.11.do 2.12.2015r oraz od 7.12. do 9.12.2015r odbył się kurs pt. "Szkoła Mediacji" Pierwsza część odbyła się w Lubasz w sali sesyjnej Urzędu Gminy druga część w MGOPS w Trzciance.

Zajęcia prowadził P. Jerzy Śliwa- mediator zawodowy, wykładowca Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, Prezes Stowarzyszenia Zawodowych Mediatorów.

Szkolenie zostało zorganizowane dla chętnych kierowników i pracowników z Ośrodka Pomocy Społecznej z powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego. Pełen cykl szkoleń obejmował 60 godzin i kończył się uzyskaniem uprawnień mediatora. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu na przeszkolenie mediatorów pozyskał środki z Powiatowego Urzędu Pracy z Czarnkowa dla osób które ukończyły 45 roku życia.

Po przeprowadzonym kursie uprawnienia mediatora uzyskała Jadwiga Kazińska oraz Pan Krzysztof Gruchała - pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Osoby będą te pomocne w przeprowadzaniu mediacji dla mieszkańców naszej gminy.

Mediacje są dobrowolne, poufne i nieformalne. Jest to spotkanie stron, które chcą rozwiązać, konflikt, spór, istniejący pomiędzy nimi przy udziale mediatora. Mediator to osoba neutralna wobec konfliktu, wspierająca przebieg sesji mediacyjnej i negocjacji, usprawniająca komunikację, łagodząca napięcia, pomagająca wypracować wspólne rozwiązania, oceniająca realność składanych przez strony propozycji ugodowych. Mediator organizuje sesje mediacyjne, zapewnia bezpieczny lokal i przestrzeń do bezpiecznej i rzeczowej rozmowy o problemie, kontaktuje się ze stronami sporu, ustala zasady prowadzenia mediacji, kieruje procesem mediacji. Mediator dba o dobrą atmosferę spotkania. Mediator ma za zadanie sformalizowanie przebiegu postępowania mediacyjnego przez sporządzenie odpowiednich dokumentów (ugoda, protokół)

Proces mediacji przeprowadzany jest zawsze poprzez wspólną sesję konsultacyjną, stron konfliktu. Podczas takiej sesji mediator informuje strony o tym, czym jest mediacja oraz rozpoznaje skalę i rodzaj sporu. Strony przekazują mediatorowi swoje oczekiwania.

Mediator po wysłuchaniu obu stron decyduje czy spór może podlegać mediacji i umawia się ze zdecydowanymi stronami na mediację.

Podczas mediacji właściwej strony przedstawiają swoje oczekiwania i stanowiska. Każda ze stron ma przeznaczony taki sam czas na wypowiedź. Strony słuchają się nawzajem i dokonywana jest analiza konfliktu. Strony szukają rozwiązań dla konkretnej sytuacji konfliktowej i wspólnie decydują o wyborze najlepszego rozwiązania.

Mediacja winna skończyć się spisaniem ugody lub porozumienia.

10 błędnych opinii o mediacji

- Mediacja nie ma na celu pogodzenia stron.- to porozumienie stron
- Mediacja to nie sprawa sądowa.
- Mediacja to nie doradztwo personalne, coaching, terapia, sesja psychologiczna.
- Mediator nie jest sędzią ani arbitrem.
- Mediator nie musi być prawnikiem.
- Mediator nie rozstrzyga sporów, nie narzuca rozwiązań, nie przekonuje do konkretnych rozwiązań.
- Mediator nie pomaga przepracować spraw z przeszłości.
- Mediator nie wystawia zaświadczeń.
- Mediacja nie jest przeprowadzana za darmo.
- Mediacja nie ma nic wspólnego z medytacją ani hipnozą.

8. Świąteczna zbiórka żywności

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu po raz kolejny przystąpił do Świątecznej zbiórki żywności. Zorganizowana ona została w dniach od 20 do 22 marzec 2015r oraz od 04 do 06 grudnia 2015r. i przeprowadzona w Markecie i wszystkich stoiskach sklepowych na terenie gminy Lubasz. Dodatkowo akcję wzmocnili wolontariusze ze Szkolnego Koła Caritas działającego przy

Gimnazjum w Lubaszu oraz grupa harcerzy działająca przy Szkole Podstawowej w Lubaszu Wolontariusze – młodzież szkolna, zachęcała mieszkańców, klientów robiących zakupy do przekazania produktów dla osób najuboższych z naszej gminy. Dzięki dobrej współpracy, zaangażowaniu właścicieli stoisk sklepowych oraz dużej ofiarności naszych mieszkańców udało się zebrać znaczną ilość żywności. Produkty trafiły do rodzin najbardziej potrzebujących w okresie przedświątecznym

9. Spotkanie Wigilijne

Czyniąc za dość corocznej tradycji, w dniu 17 grudnia 2015r w Ośrodku Portus w Lubaszu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu zorganizował Wigilię dla osób starszych, samotnych.

Na spotkanie przybyło ponad 70 osób. Osoby samotne przybyły w towarzystwie sołtysów, na których wsparcie mogą zawsze liczyć. Przybyły również władze Gminy Lubasz: Przewodnicząca Rady Gminy Lubasz, Wójt Gminy Lubasz, Zastępca Wójta Gminy Lubasz. Na wspólną modlitwę przed posiłkiem i podzieleniem się opłatkiem zaprosili proboszcz ks. Mirosław Wawrzyniak oraz ks. Tomasz Koliński.

Uroczystość wigilijna została uświetniona występem dzieci ze Szkoły Podstawowej w Lubaszu pod przewodnictwem Siostry Emilii. Dzieci przedstawiły tradycyjne jasełka z kolędowaniem w tle. Po posiłku wigilijnym mieliśmy zaszczyt wysłuchać debiutanckiego występu trębaczy myśliwskich z Zespołu Szkół Leśnych w Goraju.

Wieczera wigilijna jest bardzo szczególnym momentem wśród naszych świąt. Jest czasem pojednania i wybaczenia. Dziękując się opłatkiem dajemy wyraz szacunku do drugiego człowieka. Zaproszeni goście zostali poczęstowani posiłkiem godnym nazwania wieczerzą wigilijną. Osoby samotne zostały obdarowane paczkami świątecznymi, które zakupiono ze środków finansowych przekazanych przez sponsorów. Z okazji świąt do ośrodka pomocy społecznej zostały przekazane stroiki świąteczne wykonane przez dzieci ze szkół podstawowych z naszej gminy, które podczas wigilii zostały przekazane osobom samotnym.

Ta piękna tradycja ma miejsce, gdyż możemy liczyć na wsparcie naszych sponsorów: Firmy Plastmet z Lubasza, Banku Spółdzielczego w Czarnkowie, Nadleśnictwa Krucz oraz Zakładu Piekarniczo-Cukierniczego M.Sendal z Lubasza.

Nasze coroczne spotkania są nie tylko okazją do wspólnego towarzyszenia sobie podczas wigilii, ale dobrym czasem, by spotkać się i wspominać dawne czasy. Z przyjemnością obserwujemy uśmiechnięte twarze naszych seniorów, gdy po długiej przerwie znów się spotykają.

Każdy z nas okres oczekiwania na Boże Narodzenie uświetnia w swój sposób: poprzez uroczyste przygotowanie domu, wyciszenie się psychiczne lub odmawianie sobie małych przyjemności. A my zachęcamy do zapełniania pustych miejsc przy stole wigilijnym, otwarcia serc na osoby, które choć nie są samotne, to są często osamotnione.

Ponadto dnia 22 grudnia 2015 roku Wójt Gminy oraz Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wraz z pracownikami Ośrodka udali się na spotkanie z podopiecznymi zamieszkującymi w Zespole Domów Opieki Społecznej w Wieleniu. Dzięki przychylności Dyrekcji Zespołu Domów Opieki Społecznej odwiedziliśmy podopiecznych z terenu naszej gminy. Spotkanie przebiegło w miłej atmosferze, podopieczni nie ukrywali radości i zadowolenia z odwiedzin. Podczas wizyty Pan Wójt przekazał paczki od św. Mikołaja oraz złożył wszystkim serdeczne życzenia. Każdy otrzymał też ręcznie robione stroiki świąteczne, które będą symbolem naszej nieustającej pamięci o nich, a które zdobić będą ich pokoje na ten wspaniały świąteczny czas. Z każdym przełamaliśmy się opłatkiem i wypowiedzieliśmy sobie piękne życzenia na nadchodzące Święta Bożego Narodzenia. W oczach ludzi można było zobaczyć ogromną radość i wzruszenie. Każdemu poświęciliśmy należyty czas, w którym nasi podopieczni mogli opowiedzieć o swoim "nowym życiu". W ten sposób samotni mieszkańcy Domu poczuli się w sposób szczególny, w ten świąteczny czas ...

10. Projekt

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu w 2015 r. rozpoczął rekrutację osób do projektu pod nazwą „JAK. ? ” JAKOŚĆ, AKTYWNOŚĆ, KOMPETENCJE . Projekt jest kierowany dla osób w wieku 30 – 50 lat lub ponad 50 lat bezrobotnych oraz biernych zawodowo. Projekt zakłada indywidualny plan działania do zgłoszonych potrzeb szkoleniowych, zakłada bogaty pakiet warsztatów aktywizacji zawodowej, kursy zawodowe i doksztalcające, staże, praktyki oraz stypendia. Po zrealizowanym kursie uzyskuje się uprawnienia zgodnie ze zgłoszonym profilem zawodowym, przyjmowane też będą propozycje osób o indywidualnym charakterze szkolenia, czy przekształcenia zawodowego. Zgłoszenia przyjmowane będą do 31 stycznia 2016r osobiście w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej biuro pracowników socjalnych

Jadwiga Kazińska
Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Lubaszu